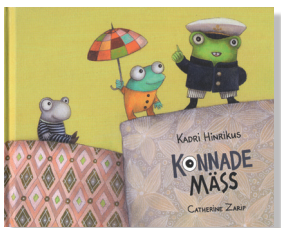
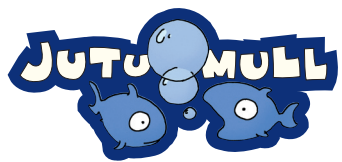

Nr 11

November 2014

TÄHKE

Üks kord aastas on kõik isad kangelased. See juhtub muidugi isadepäeval, mis tänavu langeb 9. novembrile. Tähekese jutumullipildil ongi liikvel palju supermehe rõivastes kangelasi. Igäüks on kellegi isa, ainult et lapsed pole pildile mahtunud.

Mida üks supermees ütleb?

Ootame sinu naljakaid vastuseid kuni 19. novembrini Tähekese toimetuse aadressil taheke@taheke.ee või Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Vastusele lisa kindlasti oma nimi, vanus ja aadress!

Parimatele vastajatele on auhinnaks

Marina Moskva raamat „Mis juhtus krokodilliga?“ kirjastuselt Päike ja Pilv ja Kadri Hinrikuse raamat „Konnade mäss“ kirjastuselt Tammerraamat.

Eelmisel korral tahtsime teada, mida linnuvaatleja ütleb.

Aitäh kõigile vastajatele! Nii vaimukate vastuste hulgest oli väga keeruline neid kõige paremaid välja noppida. Tegime mis suutsime!

Võiduvastused:

Linnuvaatleja ütleb: „Kas sulle ei tundu, et teadlased on sel aastal partide rõngastamisega pisut üle pingutanud?“

Triin Kuusk, 11 a, Tartu

„Sel aastal on linnud ennast küll pak-suks söönud. Pole tiibu ega midagi...“

Karmen Kaevats, 10 a, Tallinn

„Näe! Päästepardid – väga haruldane liik.“

Lennart Liivamägi, 6 a, Tartumaa

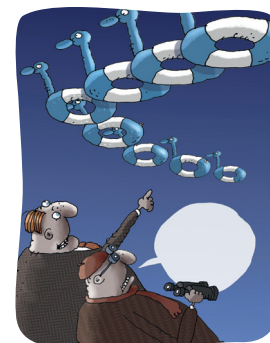
Triin ja Karmen saavad auhinnaks raamatu „Lohe Zog“, Lennart raamatu „Hiigelsuur naeris“.

Palju õnne!

Kõik auhinnad tulevad posti teel.

TÄHEKE

Joonistanud Hillar Mets

Nüüd saab Tähekest lugeda ka iPadi tahvelarvutis!

Pildid liiguvad!
Kirjanikud loevad oma jutte ette!
Saad ise arvutis lahendada nuputusülesandeid!

Digi-Tähekest saab tellida koodiga:

SISUKORD

Luuletused <i>Karl Martin Sinijärv</i>	4
Vidri ja torusiil <i>Renita Metsalu</i>	5
Sinivant on mardisant <i>Aino Pervik</i>	6
Vedur tuleb appi <i>Andrus Kivirähk</i>	8
Surnud kosilane <i>Eesti rahvajutt</i>	10
Võistlus <i>Uus jubejuttude võistlus!</i>	11
Sopaprintsess <i>Tarmo Tuule</i>	12
Loodus <i>Väga pika sabaga tihased</i>	13
Intervjuu	14
Meisterdus <i>Tunniplaan</i>	15
Post <i>Grühwli maskid</i>	17
Nali	18
Arva ära!	19
Koomiks <i>Tähelepanu! Kadunud on kass!</i>	20

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 • ILMUB KORD KUUS

Toimetuse aadress:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett Dan Mikkin

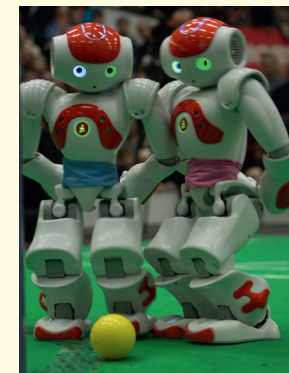
Toimetuse kolleegium: Jaanus Vaiksoo, Leelo Tungal,
Piret Raud, Kadri Tiisel

Tähekest saab tellida e-arve püsimaksega
www.tellimine.ee
telefon 617 7717

Esikaane on joonistanud Anu Kalm

ROBOTEX TULEB!

Tänavune robotivõistlus leiab aset 29.–30. novembril Tallinna tehnikaülikooli spordihoones (Männiliiva 7). Jalgpallirobotid näitavad imelist tehnikat, joonejärgijad kihutavad haardumise piiril, rallirobotid kulutavad rehve ja väldivad takistusi ringrajal, labürintist otsivad pääseteed robothiired ning hädalistele tulevad tormisel merel appi päästerobotid. Omavahel heitlevad ka inimese moodi robotid. Tehnoloogianäitusel on väljas uusim tehnoloogia – näiteks droonid, robotkalad, robottolmuimejad ja robot Oskar. Üritus on tasuta, lisainfo www.robotex.ee.

HEAD EESTIMAISED LUGEMISKAARDID!

Kirjastusel Loovhoog on valminud kaks Eesti folkloori põhjal sündinud lugemiskaartide komplekti, mis kuuluvad sarja „Head Eesti ...“. Kaardipakist „Head Eesti muinasjutud“ leiad 50 muinasjuttu, komplektis „Head Eesti mõistatused“ on üle 600 mõistatuse. Lood ja mõistatused on pärit Eesti kirjandusmuuseumi rahvaluulearhiivist, pildid on joonistanud Taavi Oolberg. Kaks toredat muinasjuttu, mis sellesse mängu kuuluvad, leiad ka lk 10 ja 11.

VEENE TÄHEKE 2014

Tähekesel on valminud ka vene erinumber, mille tänavu saavad kingiks kõik Eestimaa vene koolide 1. klasside õpilased. Ajakirja toetas integratsiooni ja migratsiooni sihtasutus „Meie Inimesed“ ja seda levitavad raamatukogude lasteosakonnad.

Karl Martin Sinijärv

ÜKS VIDEVIK

KODUS ON VALLATUD VARJUD,
TÄNAVAL TRAMMID JA TROLLID.
LASTEAEDADES LAOTAKSE
JALGRATAID KUURI ALLA.
VOODI PEAL HÜPPAVAD LAPSED,
VOODI ALL KOLLID.
ARVUTEID PAOTATAKSE,
LAETAKSE ÜLES JA ALLA,
KAETAKSE ILMA.

MAAS NÄEB MUTREID JA MULDA,
PUUS NÄEB PÕNEVAT VÕRA.
TAEVAS NÄEB VÕRRATULT KAUGELE,
TELESKOOBIGA NÄITEKS.
KUI ÕHTUL TUPPA EI TULDA,
KUULEB ÖÖSEL VAIKUSE MÜRA.
UNEPOISS LIUELEB LAUGELE,
VÕLUB MAAILMA VÄIKSEKS.
OTSE SU SILMA.

KÕIK TULEB KORRAGA KOJU
JA KOGU KOSMOS ON KOOS.
UNENÄOS, ELUS.
ÖDÖÖD!

Karl Martin Sinijärv

MURETU

POLE HULLU, KUI ON MURE,
MURE KÄTTE ME EI SURE.
TEEME TALLE TUULT JA TULDI!

MURET ME EI SURU ALLA,
MATAME TA MURU ALLA.
SIIS SAAB MUREST MÖNUS MULD.

MULLAS KASVAB PORGANDEID.
RÕÖMSALT JÄRAME ME NEID,
SILMIS SÄRA MEIL KUI KULD!

Karl Martin Sinijärv

AASTAGA ON NII

SELLEKS KORRAKS ON ÜHEL POOL VIST
SEE PAKS JA PÄIKSENE SUVI.
MÕNEL POOL TULEVAD MÕNED KOOLIST
JA MAAS ON LEHED. SIIS LUMI.
ILUS ON SÜGIS JA TORE ON TALV
JA KUNAGI KEVAD VIIB LUME.
SENI HOIAME TÄSKUTES
KOMME JA KASTANIMUNE.

Renita Metsalu

VIDRI JA TORUSIIL

Vidri isa on tubli torumees. Ühel õhtul tuli ta koju ja pani tööriistakohvri nurka seisma. Tööriistakohver rappus ja värises.

„Püüdsin täna torusiili kinni!“ teatas isa uhkelt ja võttis mudased tunked seljast.

„Miks?“ küsis Vidri rabelevat kohvrit vaadates.

„Torusiilid võtavad meie töö ära. Nad jooksevad torudes ringi, söövad muda ja muud torusodi. Aga selle, mida nad süüa ei jõua, lükkavad nad oma okastega torude seinte küljest lahti,“ selgitas isa.

„Ah nii!“ ütles Vidri.

Isa vaatas nurgas möllavat tööriistakohvrit. „Peab puuri panema.“

Ja tõi puuri.

„Hoidke eemale, see on ohtlik töö!“ peletas isa Vidri ja ema kööki.

Esikust kostis kõva müdinat.

„Nii, nüüd on korras!“ hüüdis isa. „Panin ta oma tööriistakappi kinni. Ärge talle lähedale minge! Eks ma toon talle igal õhtul natuke torusodi süüa.“

Järgmisel päeval tegi Vidri salaja isa tööriistakapi ukse lahti ja vaatas torusiili. Torusiil seisis keset puuri püsti, endal vihane ja upsakas nägu peas.

Vidri pani kapiukse kinni.

Teisel päeval vaatas Vidri jälle torusiili. Torusiil puhises vihast ning kõndis raevukalt puuris

ringi. Trampis jalgu.

Kolmandal päeval raputas torusiil käppadega puurivarbaid.

Neljandal päeval näris torusiil puurivarbaid. Viiendal päeval istus torusiil nurgas ja vaatas tühja pilguga enda ette.

Kuuendal päeval nuuksus torusiil kõhuli puuri põrandal.

„Tahab vist juua,“ arvas Vidri. Ta viis puuri kööki, aetas kraanikaussi, laskis kraanist vett ja tegi puuriukse lahti.

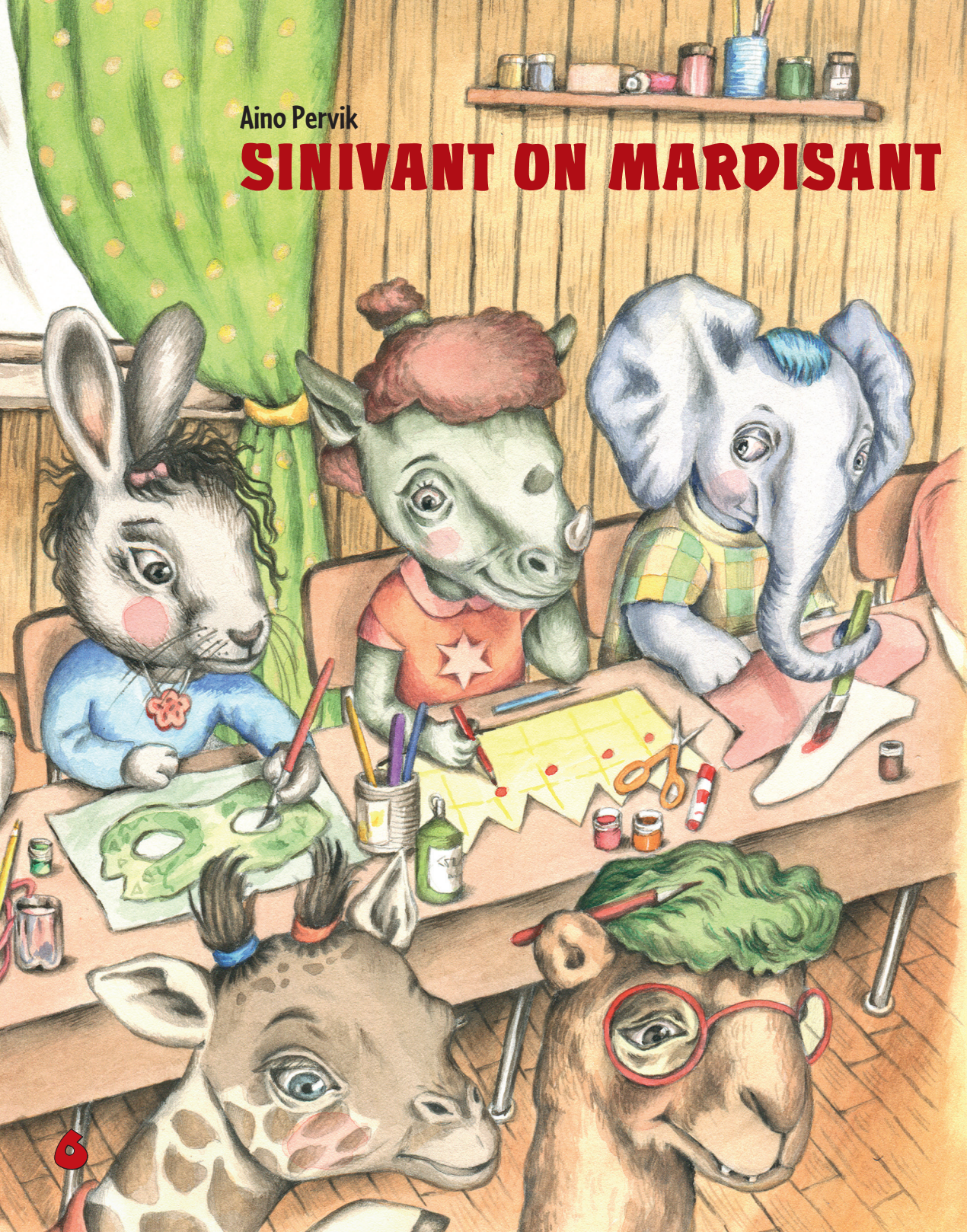
Torusiil voolas puurist välja, tegi kraanikausis vees paar keerdu ja kadus torust alla.

Kahe nädala pärast läks Vidri isa elektrikute kursustele. „Vähemalt ei jookse mööda juhtmeid mingid elektrisiilid,“ selgitas ta emale.

Aino Pervik

SINIVANT ON MARDISANT

„Homme on mardipäev,“ ütles õpetaja Vissimuu.

„Mis see mardipäev on?“ küsisid lapsed.

„Mina tean!“ hüüdis kaamelipoiss Kurt.

„Mardipäeval käivad mardisandid! Mardisantidele tuleb anda kommi või õunu või banaani!“

„Kust need mardisandid tulevad?“ imestas ninasarvikutüdruk Aretta.

Aga õpetaja Vissimuu ütles, et mardisantiks võivad käia kõik, kes tahavad. Mardisantidel peavad olema mardisandiriided seljas ja mardisandinäod peas. Mardisandid peavad oskama laulda ja tantsida ja mõistatusi küsida.

„Ja meie lähemegi täna mardisantiks!“

„Aga kuhu me läheme?“ küsis jänkutüdruk Betti.

„Me läheme köögitaadi juurde!“ ütles õpetaja Vissimuu. „Me läheme lasteaia juhataja juurde! Me läheme muusikaõpetaja juurde!“

Õpetaja Vissimuu tõi rühmatuppa paksu paberit, käärid ja guašivärvid.

„Kõigepealt teeme endale mardisandimaskid,“ ütles õpetaja Vissimuu.

Lapsed hakkasid maske meisterdama.

Betti tegi endale haldjamaski. Kurt tegi röövlimaski. Aretta tegi printsessimaski ja krooni. Sinivant tegi endale jänkumaski.

„Miks sa jänkumaski tegid?“ imestas Betti.

„Tahtsin,“ nohises Sinivant.

Sinivandile meeldis Betti, sellepärast ta tegigi jänkumaski. Aga Sinivant ei tahtnud seda Bettile öelda. See oli Sinivandi saladus.

Bettile meeldis, et Sinivant endale jänkumaski tegi.

Õpetaja ise tegi ennast toonekureks pika punase noka ja laiade tiibadega.

Kõigepealt läksid mardisandid köögitädi juurde. Nad laulsid köögitädi ilusa laulu ja köögitädi andis igapähele banaani.

Siis läksid mardisandid lasteaija juhataja juurde. Juhataja juba ootas neid. Juhataja pani ka endale maski ette ja karvase kasuka selga. Juhataja tegi ennast suureks kiisuks.

„Lähme kõik koos muusikaõpetaja juurde mardisandiks!“ ütles juhataja.

Muusikaõpetaja oli saalis. Kogu lasteaiad oli saali kokku kogunenud. Kõigil olid maskid ees.

„Laulame mardilaulu!“ ütles muusikaõpetaja ja hakkas laulu õpetama:

„Laske mardid tuppa tulla, marti-marti!
Mardi küüned külmetavad, marti-marti!
Mardi varbad valutavad, marti-marti!
Mardid tulnud kaugelt maalta, marti-marti!“

Kõik hakkasid laulma ja tantsima. Ja kõige lõpuks tõi köögitädi mardisantidele korvitäie kommi ja vaagnatäie küpsiseid. Köögitädi oli endale kah mardisandimaski ette pannud. Köögitädi oli kapsas!

Andrus Kivirähk

VEDUR TULEB APPI

Koolis anti teada, et tuleb klassiõhtu.

„Aga ma ei taha, et te seal ainult ringi jooksete ja mürate,“ kõneles õpetaja. „Meil võiks olla eeskava. Kas keegi teist oskab mõnda pilli mängida?“

„Mina oskan viulit!“ hüüdis Kristiina.

„Mina õpin akordionit!“ teatas Robert.

„Väga tublid!“ kiitis õpetaja. „Siis teie esinetegei meile!“

Mikul oli seda natuke kade meel kuulata. Tema oleks ka tahtnud esineda ja kiita saada! Paraku ei mõistnud Mikk ühtegi pilli mängida. Jalgpalli oskas ta küll ja mitut mängu arvutis ja isegi natuke malet, aga pillimängu polnud keegi talle õpetanud.

Meel mõru, läks Mikk koju, viskas ranitsa nurka ja silmitses mossitades oma mänguasju. Neid oli seal ikka päris palju, aga ükski neist ei kõlvanud selleks, et temaga klassiõhtul pilli mängida. Või siiski? Mikk ronis tooli peale püsti ja hüüdis:

„Palun tähelepanu! Kas keegi teist oleks nõus minu pilliks hakkama?“

„Mis mõttes?“ imestas kaisukaru. „Milliseks pilliks?“

„No näiteks akordioniks,“ seletas Mikk. „Mina venitan teda ja tema teeb lõbusat häält. Või siis pa-sunaks. Mina puhun talle ühest otsast õhku sisse ja teisest otsast tuleb välja ilus muusika.“

Mänguasjad olid tükk aega vait.

„Mina küll et taha, et keegi mulle tagumikust õhku sisse puhub,“ pomises üks robot lõpuks.

„Ja venitamine mulle ka sugugi ei meeldi,“ ütles kaisukaru. „Mul võib pea otsast ära tulla. Meie oleme ikkagi mänguasjad, mitte pillid.“

„Oh teid!“ turtsus Mikk. „Üldse ei taha mind aidata!“

„Mina aitan!“ lausus keegi voodi alt.

See oli Miku vana mänguvedur. Vanasti, kui Mikk väike oli, vedas ta vedurit nõorist järel ja see

kolises mõnusasti. Aga pärast kooli minemist polnud Mikul enam mängimise jaoks nii palju aega. Nüüd sikutas ta veduri voodi alt välja ja silmitses hindavalt.

„Kuidas sa mind aidata mõtled?“ küsis ta.

„Ma oskan ju koliseda,“ seletas vedur.

„Sina liigutad mind mööda lauda edasi-tagasi ja muusika missugune!“

„Muusika peab olema ilus!“ ütles Mikk.

„Kas sa viiuli moodi oskad koliseda?“

„Eks ma võin õppida,“ vastas vedur vapralt.

Mikk ja vedur hakkasidki koos harjutama. Mikk veeretab vedurit mööda lauda ja vedur kolises. Algul polnud seda sugugi kena kuulata, aga vedur oli väga töökas ja püüdlik, pingutas nii, et rattad läksid higiseks ning lõpuks kõlas tema kolin juba päris viiuli moodi.

Klassiõhtu päeval sidus Mikk kikilipsu ette, võttis veduri kaenlasse ja läks kooli. Õpetaja pidas algul väikese kõne ja ütles, et nüüd algab eeskava.

Kõigepealt mängis Kristiina oma väikest viiulit ja see meeldis kõigile väga.

Siis mängis Robert tohutu suurt akordionit ning see oli samuti tore.

Ja siis ... Õpetaja tahtis juba eeskava lõppekuks kuulutada. Aga korruga hüppas püsti Mikk ja hüüdis:

„Ja nüüd mängin mina vedurit!“

Ning enne kui keegi midagi öelda jõudis, seisis ta juba klassi ees ja hakkas oma vedurit mööda õpetaja lauda veeretama. Kusjuures veduri rattad mitte ei kolisenud, vaid mängisid õrnalt ja kaunilt

„Mutionu“ laulu, nii et kõik lapsed hakkasid kaasa laulma, sest seda laulu oskab ju igaüks.

Kui laul läbi sai, Mikk kummardas ja kõik plaksutasid talle tükk aega. Õpetaja kiitis Mikku ja ütles, et see oli küll üks väga tore üllatus.

„Kiitke vedurit ka!“ palus Mikk. „Tema on mu tõeline sõber!“

Õpetaja kiitis siis ka vedurit ning vedur punastas rõõmust.

SURNUD KOŠILANE

Ühel tüdrukul sureb peigmees ära. Tüdruk nutab ja igatseb teda taga. Siis kuuvalgel ööl sõidab surnud peigmees hobusega tüdruku koju ja ütleb: „Säti end valmis, tulin sulle järele!“ Tüdruk hakkab kartma, aga paneb end siiski valmis.

Sõidavad, sõidavad. Kosilane ütleb: „Kuu paistab, kooljas sõidab. Kallike, kas kardad?“

Aga tüdruk vastab: „Mida mul karta, kui armsam juures.“

Sõidavad väheke maad edasi. Peigmees küsib jälle: „Kuu paistab,

kooljas sõidab. Kullake, kas kardad?“

Tüdruk vastu: „Mida mul karta, kui kallim juures.“

Jõuavad surnuaeda, peigmees ütleb kalmu juures: „Mine hauda!“

Aga mõrsja ütleb: „Sa juba olid seal, tunned teed. Mine ees, siis ma tulen järele.“

Peiu lähebki hauda ja kutsub: „Tule nüüd!“

Tüdruk vastu: „Ma annan enne riided sinu kätte.“

Ta hakkab riideid ühekaupa seljast

võtma ja kosilasele kätte andma. Peigmees kiirustab mõrsjat tagant, kuid tüdruk lausub: „Oota-oota.“

Kosilane küünitab käsi: „Tule juba!“

Hommik jõuab kätte. „Kikerikiil!“ kireb kukk ja peiu kukub hauda. Nii saab mõrsja kosilasest lahti. Läheb kirikusse, hakkab kella lööma. Selle peale tuleb preester ja tüdruk räägib talle kõik ära. Pärast seda ta enam peigmeest ei leinanud ja see ei käinud ka enam neitut kimbutamas.

IMEVÄELINE ARST

Ühel väga vaesel perel on palju lapsi, aga ikka sünnib veel üks juurde. Last on vaja ristida, kuid keegi ei tule ristivanemaks. Isa läheb murega metsa ja mõtleb: „Et surm ka teda ei taha!“ Äkki näeb – tuleb üks mees, kuhu ta astub, seal kuivavad lilled ja hein ära. See mees küsib: „Miks sa nii mures oled?“ Isa kaebab oma häda, et ei leia pojale vaderit. Mees lubab ise vaderiks tulla.

Kui laps on ristitud, ütleb ristiisa: „Sa pead mu ristilapse hästi üles kasvatama! Hakka arstiks. Ma olen Surm. Iga

haige juures näed sa mind. Kui olen haigel voodipeatsis, siis ta sureb. Kui olen tal jalutsis, anna mis tahes rohtu ja ta saab terveks.“

Mehest saab rikas ja kuulus arst. Kord jääb kuningas haigeks, keegi ei suuda teda aidata. Kutsutakse imeväeline arst. See näeb voodipeatsis Surma ja ütleb: „Siin ei aita ükski rohi, kuningas sureb!“ Arstile lubatakse palju vara, kui ta vaid kuninga terveks teeks. Mees mõtleb veidi ja ütleb kähku: „Keerake kuningal jalad voodipeatsisse!“ Surm näitab küll mehele rusikat, aga kuningas saab terveks.

Nüüd kutsub Surm mehe endaga kaasa ja viib ta ühte suurde saali, kus põleb ilmatu hulk küünlaid – pikki, lühikesi, mõni juba poole peal, mõni kohe lõppemas.

„Need on inimeste eluküünlad,“ ütleb Surm. Mees tahab oma küünalt näha. Surm näitab ühele, mis poole peale põlenud. Seal kõrval on küünal kohe-kohe kustumas. Mees uurib, kelle oma see on. „See oli enne kuninga oma. Aga sina vahetasid enda küünla tema omaga ära.“ Mees palub küünalt jätkata, aga küünal kustub Surma kätte ära.

Need kaks lugu on pärit muinasjutukaartidelt „Head Eesti muinasjutud“.

Joonistanud Taavi Oolberg

UUS JUBEJUTTUDE VÕISTLUS!

Täheke alustab taas jubejuttude võistlusega. Pane iseenda väljamõeldud jubejutt kirja ja saada hiljemalt 30. novembriks 2014 Tähekeste toimetuse aadressil taheke@taheke.ee või Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn.

Võistluse tingimused:

Jubejutt peab olema ise välja mõeldud, mitte kusagilt kuuldud või loetud.

Kõige pikem jubejutt ei tohi olla pikem kui 250 sõna (1 lk).

Hindamine toimub erinevates vanuserühmades. Töid hindab Eesti lastekirjanikest ja Tähekeste toimetajast koosnev žürii.

Võidutööd ilmuvad järgmise aasta alguse Tähekestes ja kodulehel www.taheke.delfi.ee.

Auhindadeks jagame raamatuid ja DVD-sid, samuti ajakirja aastatellimusi!

Kõrvalolevad lood pärinevad meie esivanemate jutupärandist. Ka vanal ajal räägiti jubejutte!

Tarmo Tuule

SOPAPRINTSESS

„Pille, miks on terve esik sinu sopaseid jälgi täis?” küsib ema nõudlikul toonil.
„Mina ei ole teinud!”

Kuidas asjad tegelikult on?

Enne tuppa astumist pühib Pille jalad hoolikalt mati peal puhtaks. On sügis, aasta kõige märjem ja sopasem aeg. Pille teab, et mõistlik on kummikusääred kõigepealt kõrges rohus puhtaks hõõruda, ja ta teebki seda enne uksematile astumist. Suvel saab õuevoolikuga lihtsasti jalanõud puhtaks uhtuda, aga praegu on juba liiga külm ning voolikuussid kuuri talvekorterisse kerra rullitud. Mõlemad nõksud õpetas isa, kes ütleb, et ta hakkab üle kere sügelema, kui põrand jälle sopane on.

Alati küll ei viitsi, ent tihtipeale teeb Pille lisaks ka ema õpetuse järgi ja peseb jalanõudelt vannitoas voolava vee all viimase mustuse. Täna tüdruk niiviisi talitabki.

Välisuks avaneb rottvaikselt ja esikusse astub tõeline kaunitar – pikad valged lokiis juuksed, lumivalge volangidega kleit, suured pärlid naeratamas kaelal, randmel ja ka kroonil. Just nagu muinasjutus!

Käes on printsessil röve vana määrdunud ämber. Ta asetab selle vaigse lörtsatuse saatel põrandale, astub hiilival sammul Pille kummikute juurde ning pressib need suure hädaga jalga. Seejärel ronib ta jalgupidi mudaporisoppa täis ämbrisse ja asub siis elegantsel valsisammul nähtamatu tantsupartneri haardes keerutama. Hoogsalt, aga nii osavalt, et ei kleidile ega ka seintele lenda ühtki pritset.

„La-la-la-la-la, lah-lah, lah-lah,” ümiseb ta kuulsaimat Straussi valssi, „la-la-la-la-la, lah-lah, lah-lah.” Esikupõrandale jäävad Sopaprintsessi tantsust räiged jäljed, lõpetuseks viskab ta kummisaapad üle öla suvaliselt maha ning tipib kivi-ruukil mudasaarte vahelt välisukse poole. Ei saa öelda, et lumivalge printsess lahkuks jäljetult!

Elutoast on kosta multikahelisid, kui Pille ema esikusse astub.

„Pille, miks on terve esik sinu sopaseid jälgi täis?” küsib ema nõudlikul toonil.

„Mina ei ole teinud!”

Kui sulle Sopaprintsessi lugu meeldis, vaata ka raamatut „Tattnökk ehk lapsed pole milleski süüdi!”

Joonistanud Piia Maiste

VÄGA PIKA SABAGA TIHASED

Sabad on mõistagi kõigil lindudel. Tihastel ka. Aga sabatihase saba on eriti pikk. Kehast lausa kaks korda pikem!

Hingedeajal vaikivad metsas kõik hääled. Linnulaul jäi suvesooja ja kadripäevaks on meie puude vahel nii vaikne, et võib kuulda iseenda hingamist.

Selles vaikuses kostab äkki kõrvulukustav vurin. Nagu oleks keegi muru- niitja käima tõmmanud. See on linnulennu vurin, ja ainuüksi sügisel seda kuulda saabki. Muidu lämmatavad lindude vidingid ja sidinad selle hääle.

Aga kui kuulete okstelt ka vaikset ja helisevat tililililiid, väga-väga haledat häält, siis on selge, et oled sattunud sabatihaste parve keskele.

Sabatihased on kõige armsamad, sõbralikumad ja kokkuhoidvamad linnud, keda tean. Kui nende rõngastamiseks parvest ükski lind kinni püütakse, siis ei lähe kogu parv enne edasi, kui viimanegi suleball on vabaduses. Ja veel enam, neil lindudel on koguni kombeks üksteise poegi kasvatada. Nii on ikka ühe pesa juures ka mõni eelmise aasta nooruk lasteaiakasvatajakas.

Sabatihane on ilus lind. Oma nime on ta muidugi saanud pika saba järgi,

see pikk ja peenike must sulissaba on kaks korda pikem tema helevalgest kehast. Ja et neile meeldib enamasti pea alaspidi askeldada, siis tundub, nagu ripuks vatitups pika musta paela otsas.

Just vatitupsu need linnud mulle kõige rohkem meenutavadki. Ainus erinevus vatitupsust on säravad pisikesed mustad silmad. Ja kui linnuke pihku võtta, siis näeme, et linnud oleks justkui silmade meikimisega tegelenud: neil on mustade silmade kohal erkoranž, apelsinikarva kulmutriip.

Kummaline on ka sabatihaste pesa, mille nad kase otsa punuvad. See on nagu suur samblapall. Sabatihase vanemad ehitavad selle samblast ja kasetohuebemetest. Pesa punutakse kokku ämblikuvõrgu niitidega. Ühel hetkel ei mahu tosin linnupojakest enam oma pesasse enam ära, see rebeneb siit-sealt ja nendest õhaukudest pistavad pojakesed oma pikad sabad välja – siis on metsa all ka sabapesa!

*Kristel Vilbaste
Pildistanud Arne Ader*

SABATIASED ON KÕIGE ARMSAMAD, SÕBRALIKUMAD JA KOKKUHOIDVAMAD LINNUD.

ANNALIISA JA BALLETT

Kümneaastane Analiisa Lipp on seitse aastat oma elust tegelenud balletiga. Tänu sellele on ta saavutanud kõrgeid kohti ka rahvusvahelistel talendivõistlustel.

Millal alustasid balleti õppimist?

Kolmeaastaselt. Mul oli puusaga probleeme ja arst ütles, et mind tuleks venitada. Vanemad leidsid sellise koha nagu Noor Ballett Fouetté. Õppisin seal, kuni oli aeg kooli minna. Kuna olin selleks ajaks balletti nii kiindunud, läksin edasi balletikooli Noor Ballett Fouetté. Käisin seal kolm aastat ehk siis läbisin esimese astme. Nüüd olen jõudnud teise astmesse.

Kuidas kolmeaastased balletti õppida saavad?

Nad teevad hästi lihtsaid asju. Näiteks konna ja *plié*sid ja selliseid asju. Kui ma juba balletikoolis õppisin, siis valiti ühe etenduse jaoks välja kolm väikest last ja need lapsed avasid siis selle etenduse. Tegid *plié*sid ja keerutasid. Hästi nunnu etendus oli!

Aga varvastele väikesed baleriinid veel tõusta ei tohi?

Ei. Selleks tuleb mitu aastat harjutada. Varvaskingadele saab tõusta alles teises astmes.

Kas te ise mõtlete oma tantsud välja või teile näidatakse kõik ette?

Õpetaja õpetab meile.

Aga kas sa tahaks teinekord ka ise välja mõelda?

Mul on juba isetehtud tantsu. Esinesin ükskord nendega meie balletikooli 1. septembri aktusel.

Kumb meeldib rohkem – kas ise tantsu välja mõelda või tantsida teiste väljamõeldud tantsu?

Mulle meeldivad oma tantsud. Siis ei saa ma riielda, kui liigutuse ära unustan ja valesti teen. Keegi ei tea ka,

kuidas seal peab täpselt olema. Valid lihtsalt ühe laulu ja hakkad selle järgi liigutusi tegema.

Tänu balletiõpingutele oled saanud ka mitmele talendi- ja missivõistlusele.

Konkursil „Väike Miss Estonia 2012“ sain teise koha. Ja siis oli „Väike Miss Estonia 2014“, kus sain auhinna *Talent Grand Prix*. Kuna kõik kohtunikud andsid mulle 10 punkti, siis tänu sellele sain tiitli Väike Miss Estonia 2014. Äsja sain rahvusvahelistel võistlustel ka Golden Laureli *Grand Prix*' koreograafias ja „Little Miss World“ 2. printsessiks.

Mida võistlustel veel tegema peab?

Peab proovides käima. Ja hästi palju naeratama. Ja veel näitama kostüümi ja tegema hästi palju modellitööd.

Milline peab olema laps, kes selle võistluse võidab?

Ta võiks olla hästi rõõmsameelne ja andekas. Ei tohiks olla ebaviisakas.

Annaliisat intervjueris Kadri Tüüsel Vikerraadiost. Kuula ka lastesaadet „Säde“ esmaspäeviti kell 9.45 ja kordusena kell 18.30.

TUNNIPLAAN

1. LÕIKA VÄLJA MAJADERIDA JA TUNNIPLAANIRIBA.
2. LÕIKA ETTEVAATLIKULT KUULUTUSTULBA ÄÄRTEL PABERI SISSE PILUD MUSTAST PUNKTIST MUSTA PUNKTINI.
3. KIRJUTA TUNNIPLAAN.

NB! LÕIKA MEISTERDUS VÄLJA SELLELT LEHEPOOLELT. EDASISED JUHENDID ON JÄRGMISEL LEHEL.

TOO TUNNIPLAANIRIBA SIIT ÜHEST PILUST PABERI TAGANT ETTE JA VII TEISEST PILUST PABERI TAHA.

VOLTIMISJON

TIIA METS '14

	ESMASPÄEV	TEISIPÄEV	KOLMAPÄEV	NELJAPÄEV	REEDE
LIIMI SIITI					

GRÜHVLI-MASKID

MIINA PIKKOV

Eelmises Tähekeses kuulutasime välja võistluse parimale Grühvli-maski värvijale.

Otsekohe selgus aga, et paljud võistlusel osalejad eelistasid pigem ise Grühvleid välja mõelda kui maske värvida. Ja miks ka mitte! Aga kuidas anda auhindu? Otsustasime, et auhinnatakse nii tublimaid klasse tervikuna kui ka andekamaid maskimeistreid ja -värvijaid.

Tublimad tegijad olid:

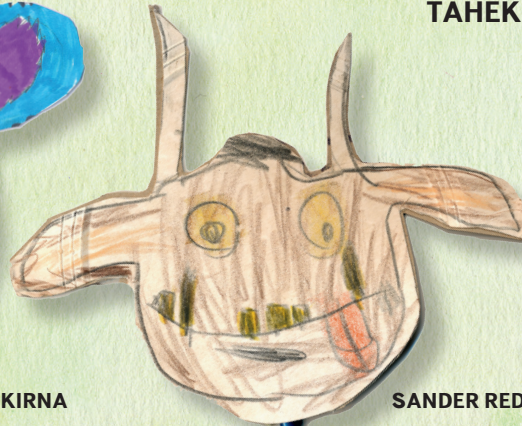
Hilariuse ravipedagoogiline kool (auhinnaks „Eesti kollijuttude ja -salmide kuldraamat“), Ülenurme gümnaasiumi 3.a klass (auhinnaks „Eesti kollijuttude ja -salmide kuldraamat“) ja Türi põhikooli 1.c klass (auhinnaks „Lohe Zog“). Raamatu „Grühvel“ saavad Stella Elisabeth Saar (3.a kl, Ülenurme gümnaasium); Brita Kruusamägi (4 a); Bia-Lotta Toomast (2. kl, Jõõpre kool); Sanna-Luisa Tõrv (3. kl, Türi põhikool) ja Miina Pikkov (5 a).

Palju õnne! Kõik auhinnad tulevad posti teel.
TÄHEKE

KABRIEL KIRNA

SANDER REDI

BRITA KRUUSAMÄGI

ALLAR ALLAS

BIA-LOTTA TOOMAST

SANNA LUISA TÕRV

Alar Pikkorainen

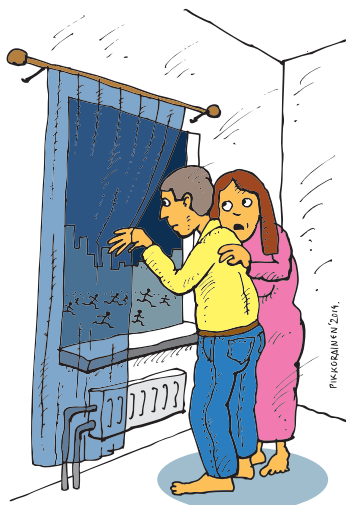
MARDIÕHTU

**SADU MARDISANTE TÄNA
JOOKSEB LINNAS RINGI.
EMA-ISA RAHUTUNA
PAISTAVAD VÕI ONGI.**

**KUNA OSTA POLNUD MAHTI
KÜPSISEID JA KOMME –
KODUUST EI TEE ME LAHTI
ENNE, KUI ON HOMME.**

TEGELIKULT ...

**KOMMID EI JÄÄND VARUMATA,
VAID SAID KOJU VARA
JA ME ISSI KOGEMATA
SÕI NEED EILE ÄRA!**

Juku kuulab oma äsja sünnitus-
haiglast koju jõudnud venna lali-
nat, aga ei saa aru, mis vend tahab.
Läheb siis ema juurde ja küsib:

„Ema, oled sa kindel, et ta on
eestlane?“

Iisa Jukule: „Pea meeles, poeg, tark
inimene kahtleb alati kõiges. Ai-
nult loll on milleski täiesti kindel.“

„Oled sa selles kindel, paps?“
„Absoluutselt!“

„Kas isad on alati poegadest
targemad?“ küsib Juku isalt.

„Muidugi!“ vastab isa.

„Aga kas sa tead, kes leiutas
elektripirni?“

„Loomulikult! Edison.“

„Aga miks siis tema isa seda
ei leiutanud?“

Juku küsib: „Iisa, kas kõik muinas-
jutud algavad sõnadega „Elasid
kord ...?““

„Ei, pojake,“ vastab isa. „Tä-
napäeval algavad muinasjutud
hoopis sõnadega „Kui te valimistel
minu poolt hääletate, siis ...“.“

„Issi, mis on silmipimestav rik-
kus?“ küsib Juku.

„See on siis, kui sa ragulkast
ema briljante lased!“

Sõber räägib tulevasele isale:
„Kui su poeg sünnib, käed rusi-
kas, siis saab temast varas. Aga kui
käed ei ole rusikas, siis saab temast
aus ja hea inimene.“

Poeg sünnib, käed rusikas.

„Tee käed kohe rusikast lahti!“
karjatab isa.

„Tasa, paps, ära karju!“ vas-
tab titt sosinal. „Ma panin arstilt
sõrmuse pihta, pärast jagame.“

Kolm tüdrukutirtsu vaidlevad sel-
le üle, kellel on kõige väiksem
isa. Esimene väidab, et tema isa lä-
heb püsti köögilaua alt läbi ja juuk-
sed ka ei liigu. Teine ütleb, et tema
isa läheb tabureti alt läbi nagu naks-
ti. Selle peale ütleb kolmas tüdruk:

„Aga minu isa on nii väike, et

teda ei ole keegi näinud. Emme vist
korra nägi.“

Ema näitab oma väikesele tütrele
fotot:

„Vaata, Mari, see on sinu tõe-
line isa.“

„Jumal hoidku! Ma olen siis
sinu ja selle foto laps!“

Iisa annab oma Jukule õuna. See
lööb kohe hambad sisse ja kukub
järama.

„Ei, pojake, nii see asi ei käi,“
manitseb isa. „Mida peab laps ütle-
ma?“

Juku tõstab selle peale õuna
silmade kõrgusele ja hüüab: „Tere,
õun!“

Joonistanud Elina Sildre

LAHENDA RISTSÖNA. VASTUSE SAAD
NUMBRITEGA TÄHISTATUD RUUTUDEST.

“EI” VENE K. KAYAL

LASKE SISSE MARDISANDID!

NO JA SIIS? MINA ...

“JAH” VENE KEELES 1. TÄHT

MITTE KALLIS KISA

AASTA-AEG

AI!

LEHMA KODU

VÄLJA ARVATUD RÖÖVLI TÜTAR KASSI NIMI

TRANS-PORDI-VAHEND

12 5 1

PUHKUSE VASTAND T. NIMI

S.T., ... 7 PÄEVA

ESIMENE

10 3

16 8

17 13 4 11

7 9

14

ARVA ÄRA!

LEIA IGALE KUMMITUSELE ÕIGE VARI.
MILLINE VARI JÄÄB ÜLE?

LUMEKUU

TALVISTEKUU

MARDIKUU

HUNDIKUU

KADRIKUU

KOOLJAKUU

HELMEKUU

JÜRIKUU

MARUKUU

KÜLMAKUU

MILLISED VIIS RAHVAPÄRAST KUU-
NIMETUST KÄIVAD NOVEMBRI KOHTA?

Joonistanud Elina Sildre

Tähekesse toimetus ootab vastuseid 19. novembriks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja raamat „Suur viktoriin väikestele ja suurtele”.

EELMISE „ARVA ÄRA!” VÕITJA ON TANNAR MAASING (10 A). PALJU ÕNNE!

TAHELEPANU!
KADUNUD ON
KASS!

ÜKS
ÕNNELIKU
LÕPUGA
LUGU...

MURR OLI ALATI
OLEMAS...

MÕNIKORD ISTUS TA
AKNA SERVAL...

MÕNIKORD
PIKUTAS
SOHVA
PEAL...

VAHEL MEELDIS
TALLE, ET TEHTI PAI.
AGA MITTE IGA KORD...

AGA EILE OLI
KADUNUD
NAGU TINA
TUHKA...

...KUTSUN JA
KUTSUN... KUS TA
KÜLL ON?

...ON VAST
KASS...
EI NÄUGUNUD
KA, ET KUHU
LÄHEB...

...VÕI ET
MILLAL
TAGASI
TULEB...

...HIRMUS...
ÄKKI ON
TEMAGA
MIDAGI
JUHTUNUD...

KOOS JOONISTASID
NAD KUULUTUSE:

KADUNUD
KASS MURR.
LEIDJALE
VAEVATASU.
5344772

KOOS TEGID SELLEST
20 KOOPIAAT...

...JA KUI KUULUTUS
TÄNAVAPOSTIDE
KÜLGE KLEEBITUD,
SAI...

...SIIS LÄKSID NAD
LOOMADE-
VARJUPAIKA...

EGA TE
MEIE MURRI
NÄINUD POLE?

...SEAL ISTUS
KÕIKSUGU LOOMI.
AGA POLNUD TEDA
KA SEAL...

EDU
OTSINGUTEL!

LOOTU-SE-TU...

MURR AGA OLI
VAHEPEAL OMA
JALUTUSKÄIGULT
TAGASI...

ETSKAE!
TERE!

...KUS TE
OLITE NII
KAUVA? MINA SIIN
OOTAN JA OOTAN...

HIND 1.50 EUROT

VAIKE NÕID 14